

Årsmelding 1998

Innledning

Interkommunalt Arkiv Finnmark (IKAF) er en selvstendig samarbeidsordning - hjemlet i kommuneloven § 27 - mellom kommuner i Finnmark. Medlemsrett i IKAF har alle kommunene i Finnmark og Finnmark fylkeskommune. Statsarkivet i Tromsø har tilsyn og faglig veiledning

Det er tidligere etablert interkommunale arkiv i fylkene Buskerud, Hordaland, Rogaland, Telemark, Troms, Vest-Agder og Vestfold. Det er også et regionalt arkiv med fire medlemskommuner i Nord-Trøndelag. I tillegg kommer kommunearkivordninger i tilknytning til Aust-Agder Arkivet, Fylkesarkivet i Sogn og Fjordane og Arkiv i Nordland. Det første interkommunale arkiv ble organisert i 1976, i Rogaland.

IKAF ble opprettet ved stiftelsesmøtet 8. desember 1997, og virksomheten kom i gang fra og med 15. september 1998. Tre års arbeide med etableringen var dermed fullført.

Arkivloven stiller klare forpliktelser til offentlig arkivforvaltning. Forpliktelser det har vist seg vanskelig for mange kommuner å innfri. Riksarkivaren har pålagt statsarkivene å føre tilsyn med arkivene i kommunalforvaltningen. Statsarkivaren i Tromsø har tilsynet med den kommunale arkivforvaltningen i Troms og Finnmark. Med bakgrunn i gode erfaringer med interkommunale arkivordninger i andre fylker ønsket man å opprette en slik ordning også i Finnmark. Statsarkivet i Tromsø skulle stå for den praktiske tilretteleggingen.

I juni 1995 sendte Statsarkivaren i Tromsø ut en generell informasjon om IKAF-prosjektet til alle kommuner og fylkeskommunen, og det ble holdt foredrag om prosjektet på Kommunenes sentralforbunds høstsamling i Karasjok samme år. Parallelt startet Statsarkivet en inspeksjonsrunde for å kartlegge arkivsituasjonen i noen potensielle medlemskommuner.

Den 29. august 1996 kunne Statsarkivet i Tromsø invitere kommunene til det første orienteringsmøte om en interkommunal arkivordning (IKA) i Finnmark. I alt 11 kommuner møtte, foruten Finnmark fylkeskommune og Kommunenes Sentralforbund i Finnmark. Det ble nedsatt et arbeidsutvalg som skulle utarbeide forslag til vedtekter, finansiering, budsjett og lokalisering.

18. april 1997 fikk alle kommuner i Finnmark tilsendt tilbud om innmelding i IKAF og spørsmål om de ønsket å være vertskap for institusjonen. Hele 9 kommuner ønsket å bli vertskapskommune.

Tilbudet om innmelding ble behandlet i kommunene i løpet av sommeren og man fikk etterhvert så stor oppslutning at det var grunnlag for en etablering. Den 8. desember 1997 kunne man så avholde stiftelsesmøte for Interkommunalt Arkiv Finnmark. Møtet ble holdt i fylkestingssalen i Vadsø. I alt 12 kommuner var representert. Tilstede var også Riksarkivaren og Statsarkivaren i Tromsø. Fylkeskommunen var observatør.

Stiftelsesmøtet vedtok vedtektene og valgte styre for IKAF.

Lokaliseringen av IKAF ble overlatt styret til utredning og presentasjon på årsmøtet våren 1998.

Formål

Formålet med opprettelsen av IKAF er å bistå medlemskommunene med ulike arkivfaglige oppgaver. Disse er beskrevet i vedtektene §3:

1. IKAF skal arbeide for at medlemskommunenes eldre arkivmateriale blir oppsporet, ordnet, katalogisert og sikret forsvarlig oppbevaring. IKAF skal bidra til å skape så gode fjernarkivforhold som mulig i medlemskommunene. IKAF skal på lengre sikt tilrettelegge for depotarkiv for eldre kommunale arkiv.
2. IKAF skal gi råd til medlemskommunene i spørsmål om moderne arkivdanning og stå for opplæring i arkivsystemer og arkivrutiner.
3. IKAF skal foreta arkivundersøkelser for medlemmene og gi veiledning og informasjon til publikum.
4. IKAF skal legge til rette for hospitantordning.

I tillegg skal IKAF være depot for konsesjonsbelagte personregistre fra medlemskommunene.

Medlemmer

IKAF hadde følgende 13 medlemskommuner i 1998:

I alfabetisk rekkefølge:

Alta kommune
Berlevåg kommune
Båtsfjord kommune
Gamvik kommune
Guovdageaidnu - Kautokeino kommune
Hammerfest kommune
Kárásjohka - Karasjok kommune
Måsøy kommune
Nordkapp kommune
Porsanger kommune
Unjargga - Nesseby kommune
Vadsø kommune
Vardø kommune

Guovdageaidnu - Kautokeino kommune sa desember 1998 opp sitt medlemskap og forlater IKAF ved utgangen av 1999.

Årsmøtet

Årsmøtet i representanskapet ble avholdt 30. mars i Vadsø.

En av hovedsakene på møtet var lokaliseringen av IKAF. På stiftelsesmøtet 8. desember året før var ni kommuner interessert i å være vertskommune. Ettersom man fikk klargjort hvilke krav lokalene skulle innfri både av bygningstekniske krav og tidspunkt for ferdigstillelse fant to kommuner ut at de ikke var i stand til å oppfylle dette.

Styret hadde siden vært på befaring til de aktuelle kandidatene men ville ikke prioritere en bestemt lokalitet. Alle sju vertskommunekandidater fikk så presentere seg for årsmøtet og var med i avstemningen.

Etter to valgrunder gikk Nordkapp og Porsanger kommune videre til tredje og siste runde der

Porsanger ble valgt med 6 mot 5 stemmer. To stemte blankt. Dermed var Porsanger kommune valgt som lokaliseringssted for IKAF.

Representantskapet

Representantskapet er øverste organ i IKAF. Representantskapet består av en representant og en vararepresentant oppnevnt fra hver medlemskommune. Oppnevningen gjelder den kommunale valgperioden. På årsmøtet 1998 møtte følgende representanter:

Jan H. Pettersen, *Alta kommune*
Geir Goa, *Berlevåg kommune*
Ivar Øystein Ottesen, *Båtsfjord kommune*
Anton Dahl, *Gouvdageaidnu - Kautokeino kommune*
Per Arnesen, *Hammerfest kommune*
Randi Johansen Paltto, *Kárásjoga - Karasjok kommune*
Heintz Pedersen, *Porsanger kommune*
Jarle Andreassen, *Unjárgga gielda/Nesseby kommune*
Beate Aronsen, *Vadsø kommune*
Jan Lauridsen, *Vardø kommune*

Kommunene Gamvik, Måsøy og Nordkapp hadde gitt fullmakt til representanten for Kárásjoga - Karasjok kommune til å representere seg på årsmøtet.

Styret

Styret har fem medlemmer. Fire er valgt av representantskapet og en er oppnevnt av Statsarkivet i Tromsø. Styret ble valgt på stiftelsesmøtet 8. desember 1997. Det ble samtidig vedtatt at retningsgivende for valg av styremedlemmer bør være at to er fra Vest og to er fra Øst-Finnmark. Årsmøtet 1998 besluttet at det sittende styre fortsetter til årsmøtet våren 1999. Styret har i 1997/1998 hatt følgende sammensetning:

Styret:

Olav Budal (leder), *Vadsø kommune*
Rudi Larsen (nestleder), *Porsanger kommune*
Per Arnesen, *Hammerfest kommune*
Mari-Ann Nilssen, *Unjárgga - Nesseby kommune*
Solbjørg Ellingsen Fossheim, *Statsarkivet i Tromsø*

Varamedlemmer:

1. Reidar Erke, *Guovdageaidnu - Kautokeino kommune*
2. Jan Pettersen, *Alta kommune*
3. Randi Johansen Paltto, *Kárásjoga - Karasjok kommune*
4. Arve Andersen, *Nordkapp kommune*

Styret har hatt 5 møter i 1998 og behandlet i alt 19 saker.

Styrets sekretær har vært Solbjørg Ellingsen Fossheim frem til styremøtet 19. oktober da hun ble avløst av daglig leder Bjarne Lein som siden har denne funksjonen.

Lokalisering / kontor / depot

IKAFs kontorer ligger i sentrum av Lakselv, administrasjonssenteret i Porsanger kommune. Her er det innredet kontorer, ordningsrom og depotlokale i det "gamle herredshuset" i

Meieriveien 2.

Depotlokalet innredes med mobilreoler og vil få en kapasitet på omlag 300 hyllemeter når det står ferdig våren 1999.

Depotlokalet skal tilfredsstillere alle krav som stilles til spesialrom for arkiv etter forskriftene til lov om arkiv av 12.04.1992.

Leieavtalen løper fast i fem år fra 1. oktober 1998. Husleie inkluderer ferdig innredet kontor, ordningsrom og depotlokale samt driftsutgifter til lokalene som lys, varme, renhold og vaktmestertjeneste.

Personale

IKAF hadde i 1998 en fast stilling.

Bjarne Lein ble ansatt 15. september 1998 som daglig leder.

Kurs for personalet - deltakelse på møter, konferanser etc...

Bjarne Lein har i 1998 deltatt på følgende:

- Interkommunalt seminar i Trondheim 7-8 september
- Interkommunalt arkivplanseminar i Bergen 3-4 desember

Administrasjon og drift

Virksomheten ved IKAF kom i gang 15 september 1998 og arbeidet har dette året bestått i å organisere driften av eget kontor, få inventar og utstyr på plass og å starte en rundreise - en arkivbefaring - rundt til de enkelte medlemskommunene for å presentere IKAF og for å få en oversikt over arkivsituasjonen hos de enkelte og slik danne grunnlag for det videre samarbeidet fremover.

Følgende kommuner ble besøkt i 1998 og i nevnte rekkefølge:

- Gamvik
- Berlevåg
- Båtsfjord
- Måsøy
- Vardø
- Vadsø

Siden virksomheten ved IKAF kom i gang såvidt langt på høst var utvalgsriteriet hovedsakelig å nå de kommunene som lå geografisk lengst unna før vinteren satte inn for alvor. Noen av kommunene var heller ikke besøkt av arkivverket på svært mange år og var på en måte hvite flekker på arkivkartet. Statsarkivets representant i styret var med på befaringen til de tre første kommunene.

Alle kommunene ble besøkt med bil. Vi forsøkte i et tilfelle å ta bilen med på hurtigruta på strekningen mellom Gamvik og Berlevåg, men etter å ha ventet hele ettermiddagen i Mehamn viste det seg at båten var innstilt (forøvrig oppgitt i seilingslisten. Man kan ikke få med seg alt!). Resultatet var en lengere kjøretur ut i de små timer for å rekke neste dags arkivbefaring i Berlevåg.

Ut fra de medlemskommunene som er besøkt er det noen punkter som viser seg å gå igjen hos de fleste.

- **Organisering av arkivtjenesten**
Ingen av kommunene har en arkivansvarlig (utenom rådmannen/administrasjonssjefen) med løpende ansvar for arkivdanningen i hele kommunen. Hver etat driver sitt eget arkiv og på litt forskjellig måte i samme kommune. Det er liten kjennskap til gjeldende lover og retningslinjer for arkiv. Arkivarbeidet er gjerne lavt prioritert fra ledelsens side slik at arkivtjenesten blir salderingspost i kampen om knappe ressurser.
- **Arkivplan, rutinebeskrivelser**
Nesten ingen av kommunene har noen plan eller skriftlige rutiner for arkivarbeidet. Om så finnes gjelder de oftest for sentraladministrasjonen. Saksbehandlere er ofte usikker på håndteringen av saksdokumenter og saksmapper. Noen kommuner har erfart stort svinn i saksdokumentene og legger derfor originalen rett i arkivet og overlater kun kopier til saksbehandlerne. Utekort, restanslister og avskrivning av saker i journal praktiseres skjeldent. Periodiseringen av saksarkivet varierer fra årlig periodisering til ingen periodisering og bortsetting av mapper etter hvert som de blir fulle. Møtebøker, kopibøker og journaler innbindes ofte ikke, men blir stående i ringpermer i bokhyller på kontor.
- **Depotordning for eldre og avsluttede arkiver**
Ingen kommuner har noe godt system på behandlingen av eldre og avsluttet arkiv. Kun noen få etater har ført register eller lister over arkivbestanden i sine fjernarkiver, de andre har i liten grad oversikt over hva som finnes der. I tillegg er arkivlokalene ofte fylt opp med ymse kontorrekvisita og utrangerte kontormaskiner. De beste lokalene er gjerne disponert til bilagsmateriale som jevnlig kasseres, i stedet for til arkivmateriale med bevaringspåbud. I noen tilfeller benyttes hvelv til sikker oppbevaring av personalets kaffeposer fremfor sikker oppbevaring av kommunens protokoller.
- **Arkivlokaler som tilfredstiller lovens krav**
Ingen av de besøkte kommuner har arkivlokaler som tilfredstiller arkivlovens krav til spesialrom for arkiv. Arkiv oppbevares i kjellere og på loft. Gjerne stablet under vannrør eller direkte på kjellergulv. Ikke alle steder er arkivene like godt innelåst og sikret for uvedkommende, men man kan slå fast at i allefall rengjøringspersonalet synes være permanent utestengt.

Økonomi

IKAFs økonomiske grunnlag består av medlemskontingent fra medlemskommunene. Kontingenten er satt sammen av et grunnbeløp på kr. 15.000,- samt kr. 5,50 pr. innbygger i kommunen.

Dette gav et IKAF et innteksgrunnlag på kr. 506.144,- for 1998

Siden IKAF har vært i drift så vidt kort tid ble budsjettet for 1998 fulgt ganske fritt. Kontoplanen ble også utvidet etter som behovet viste seg og vil gi grunnlag for bedre og mer eksakt budsjettering i senere år.

Driften i 1998 ga et overskudd på omlag kr. 263.000,- Dette ettersom representantskapet besluttet at det betales full medlemskontingent for 1998 selv om virksomheten ikke kom i gang før medio september. Overskuddet som opparbeides legges til et disposisjonsfond som

siden brukes til å øke aktiviteten mot medlemskommunene.

Regnskapsfører i 1998 har vært Porsanger kommune og revisjonen ble utført av Vest-Finnmark kommunale revisjonsdistrikt.

For 1999 vil man ha de samme inntekter, men utgifter til lønning og drift vil øke betraktelig ettersom man nå får et helt driftsår.

Så lenge depotlokalet ikke er ferdig innredet og stilt til IKAFs disposisjon er vår husleie til Porsanger kommune redusert fra kr. 4083,- pr. mnd. til kr. 2600,- pr. mnd.

Utadrettet informasjonsvirksomhet

IKAF er presentert på internett med egne sider: [Http://home.c2i.net/ika.finnmark](http://home.c2i.net/ika.finnmark)

Oppsummering

De tre månedene IKAF var i drift i 1998 har gått med til oppstart av eget kontor og å starte en besøksrunde til våre medlemskommuner. Daglig leder har deltatt på to seminarer i interkommunal regi for å styrke egenkompetanse og opprette kontakt med interkommunale institusjoner i andre fylker.

Samme virksomhet vil bli videreført i 1999 og med oppstart av andre arbeidsoppgaver som oppbevaring av personregistre fra medlemskommunene og med ordning av eldre arkiver.

Lakselv 12.02.1999

Styret for Interkommunalt Arkiv Finnmark (IKAF)